Republiková únia zamestnávateľov, Digital Park III, Einsteinova 19, 851 01 Bratislava 5
tel.: +421-2-3301 4280, ruz@ruzsr.sk, www.zamestnavatelia.sk

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Návrh predĺženia Programu Agentúry na podporu výskumu a vývoja „Posilnenie účasti SR v európskej spolupráci vo výskume a vývoji" do roku 2034

https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2026/422

Materiál v pripomienkovom konaní do 24.08.2026

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál predkladá do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže ako iniciatívny návrh

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:
Cieľom predloženého návrhu je zabezpečiť systematické riešenie dlhodobého predvídateľného financovania podporných aktivít na zvýšenie účasti slovenskej komunity výskumu a vývoja v programe Horizont Európa. Ide o základný predpoklad v rámci ambície výrazne navýšiť celkový počet a úspešnosť projektov podaných slovenskými výskumníkmi, pričom snahou je mobilizovať okrem etablovaných úspešných výskumných tímov s kontaktami na zahraničné konzorciá aj nováčikov bez doterajších skúseností z výziev Horizontu Európa.

Postoj RÚZ k materiálu

Cieľom predloženého návrhu je zabezpečiť systematické riešenie dlhodobého predvídateľného financovania podporných aktivít na zvýšenie účasti slovenskej komunity výskumu a vývoja v programe Horizont Európa. Navrhujeme prehodnotiť nastavenie rozpočtu tak, aby zohľadňoval predpokladaný vývoj cenovej hladiny (infláciu) počas celej doby trvania programu, a to buď zvýšením objemu prostriedkov vyčlenených na jednotlivé roky, alebo doplnením mechanizmu ich pravidelnej valorizácie.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Všeobecná pripomienka k návrhu ako celku

Navrhujeme prehodnotiť nastavenie rozpočtu tak, aby zohľadňoval predpokladaný vývoj cenovej hladiny (infláciu) počas celej doby trvania programu, a to buď zvýšením objemu prostriedkov vyčlenených na jednotlivé roky, alebo doplnením mechanizmu ich pravidelnej valorizácie.

Odôvodnenie:
Samotný návrh uvažuje s konštantným ročným rozpočtom resp. obdobne aj pri ostatných programoch po celé obdobie rokov 2027 až 2034, bez zohľadnenia inflácie. Keďže náklady na riešenie projektov výskumu a vývoja (najmä osobné náklady, ceny materiálu, prístrojového vybavenia a služieb) v čase reálne rastú, pri nominálne nezmenenom rozpočte dochádza k postupnému znižovaniu jeho reálnej hodnoty. Pri konzervatívnom predpoklade medziročnej inflácie na úrovni 3 % by reálna hodnota rozpočtu do roku 2034 klesla o približne 20 %, čo by sa pri zachovaní priemerných nákladov na projekt premietlo do zodpovedajúceho poklesu počtu podporených projektov. Takýto vývoj by bol v priamom rozpore s deklarovaným cieľom programu, ktorým je zvýšiť, resp. minimálne udržať účasť slovenských subjektov v programe Horizont Európa a v ďalších formách európskej spolupráce vo výskume a vývoji. Odporúčame preto rozpočet programu nastaviť tak, aby zohľadňoval očakávaný nárast cien, a predišlo sa tak faktickému oslabovaniu programu v jeho neskorších rokoch.

2. Zásadná pripomienka ku kapitole 4 (Nástroje na naplnenie cieľov programu APVV), bodu 4.2 a ku kapitole 10, bodu 4.4

V kapitole 4, bode 4.2, poslednom odseku pred tabuľkou navrhujeme doplniť novú poslednú vetu v znení: „Konkrétne podmienky podpory projektov budú uvedené v príslušných výzvach." novú vetu v znení: „Tieto podmienky, najmä spôsob financovania a intenzita pomoci, budú zodpovedať rovnakým podmienkam a sumám predmetnej výzvy Horizont Európa, na ktorú projekt nadväzuje."

V kapitole 10, bode 4.4 znenie prvého odseku navrhujeme nahradiť nasledovným znením: „Vychádzajúc zo zamerania Programu APVV a účasti podnikov v projektoch sa predpokladá spolufinancovanie zo súkromných zdrojov v rovnakej intenzite, aká je stanovená pre predmetnú výzvu Horizont Európa, a to pri poskytnutí podielu finančnej podpory zo štátneho rozpočtu za uplatnenia platnej schémy štátnej pomoci na výskum a vývoj.“.

Odôvodnenie:
Program APVV má podľa bodu 4.2 zabezpečiť financovanie kvalitných projektov, ktoré získali Seal of Excellence (resp. porovnateľné hodnotenie kvality), ale z dôvodu nedostatku disponibilných zdrojov nezískali financovanie v rámci programu Horizont Európa. Zmyslom tohto nástroja je preto umožniť dofinancovanie projektu, ktorý už prešiel kvalitným hodnotením v rámci Horizontu Európa, a nie opätovné podrobenie žiadateľa odlišnému, prísnejšiemu administratívnemu a finančnému režimu. Ak by sa na takéto projekty aplikovali štandardné podmienky APVV výziev (napr. intenzita pomoci na úrovni cca 50 % a vykazovanie skutočne vynaložených výdavkov namiesto paušálnej sumy/lump-sum), v praxi by to pre súkromný podnik znamenalo výrazne odlišnú a vyššiu administratívnu a finančnú záťaž oproti pôvodnej výzve Horizont Európa (napr. Horizon RIA so 100 % financovaním formou lump-sum). Spôsob financovania a jeho podmienky pritom majú pre rozhodnutie podniku uchádzať sa o dofinancovanie rozhodujúci význam a ich zmena môže fakticky poprieť účel podpory deklarovaný v bode 4.2. Odporúčame preto explicitne ustanoviť, že konkrétne podmienky podpory (najmä spôsob financovania, intenzita pomoci a výška sumy) budú zodpovedať rovnakým podmienkam a sumám predmetnej výzvy Horizont Európa, na ktorú projekt nadväzuje.

3. Zásadná pripomienka ku kapitole 6 (Merateľné ukazovatele pre výstupy z projektov)

V kapitole 6 Merateľné ukazovatele pre výstupy z projektov navrhujeme doplniť pri ukazovateľoch 1.1, 1.3 a 1.4 popri sledovaní celkového počtu podaných projektových návrhov aj doplnkový merateľný ukazovateľ v znení „Percentuálna úspešnosť podaných projektových návrhov (podiel počtu schválených/podporených projektových návrhov na celkovom počte podaných projektových návrhov)" s mernou jednotkou „%“.

Odôvodnenie:
Ukazovatele 1.1, 1.3 a 1.4 sledujú výlučne celkový počet podaných projektových návrhov. Takto nastavený ukazovateľ motivuje predovšetkým ku kvantite podávaných projektov, nie k ich kvalite, keďže rovnaké plnenie ukazovateľa je dosiahnuté bez ohľadu na to, či bol projektový návrh úspešný a získal financovanie, alebo nie. Sledovanie samotného procesu (počtu podaní) bez väzby na výsledok (mieru úspešnosti) neposkytuje relevantnú informáciu o skutočnom prínose a efektívnosti podpory poskytovanej v rámci Programu APVV. Ako vhodný doplnkový ukazovateľ preto navrhujeme percentuálnu úspešnosť podaných projektových návrhov (pomer získané/podané), ktorá umožní hodnotiť nielen aktivitu pri podávaní projektov, ale aj ich reálnu kvalitu a konkurencieschopnosť.

Zdroj:
https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2026/422